

Jambol in Ekatak eo Eman Tata: PEPA IN RUAINENE

KOMELELE ÑAN KŌJERBALE JAMBOL:

- **Unin:** Jambol in enij kwalōk ñan juon armij ta eo ñan kotmane ilo aer mottan Office on Violence Against Women (Opiji eo an Lale Kora, OVW) Mwon Jenij (TH) Būrookraam eo am. Enij bar kwalōk ta eo re maroñ in kotmane jān jerbal in jibāñ ko. Pepa in ruainene eo emaroñ in aurok ilo an lelak melele ko ikijen-joraan jikin jokwe im jerbal ko. Kakien im kōmmelele ko ilo pepa kein remaroñ in jibāñ juon armij kōmmane kelet ko ikijen jerbal rot ñan bōk kunan ie.
- **Wawen kōjerbale jambol in:** Kwoj maroñ in kōjerbale jambol e bwe en tobar aikuj im jerbal ko kwoj kōmmane. Kwoj maroñ in ukote naan ko bwe en maroñ in juon wōt ippān kajin eo būrookraam eo am. Mokta jān am kōjerbale jambol in ippān juon armij ej kanne ñan jikin jokwe, jouj im jōlok peij in kōmmelele in. Innem, jouj jōlok aolep jeje ilo kurae. Lale bwe kwon bōk jikin aolepen jikin ko emōj kameram ippān melele ko an būrookraam ko am.
 - Kakien ko emōj lain i ilo pepa kein emaroñ in oktak. Ako, elap an rōjañ bwe būrookraam ko ren jab koneek ippān kakien ko im rej jelot an juon armij māke lak ako kōjbarok. Māke lak ej anemkwoj in kōmman kelet ñan eok māke. Em ko ewōr aer melele ikijen-joraan rej pedped ion kalek juon armij. Jekonan jibāñ ir ilo aer anemkwoj in kōmman kelet ilo ien pād eo aer.

Jerbal in ekar bōk jibāñ jān Grant No. 2017-TA-AX-K070 im ekar bōk nebar jān Violence Against Women Office (Opiji eo ej Jibāñ ikijen Manman Kora, OVW), U.S. Department of Justice. Lōmṇak ko, ta ko kwoj loe, im jemlok ako rōjañ rej walok ilo pepa, karōk in melele, ako mweiuk, eo im rijeje(ro) rejjab kwalōk kin wawen lale Department of Justice (Rā eo an Lale Jimwe).

JINOIN JAMBOL EO

[AGENCY LETTERHEAD]

KWOJ RUAINENE ñan Būrookraam eo Ad!

Ilo 6-24 allōñ ko rej itok wōt, jenij pād ijin ñan lewaj jibāñ, kein jibāñ ko, im jerbal ko kwoj kelet in kōerbale.

Jej kalimur in lewaj ta ko elap meleleir im renij jerbal ñan eok. Ilo am riit ilo pepa kein, letok jabdewōt am kajitok ako kwalōk tok am lōmṇak. Būrookraam in ej ñan eok. Jekonan uak ñan aikuj ko am. Jej remaanlak ñan jerbal ippam.

Kōbban Pepa Kein

Wōn eo Ej Jibāñ e im Ta eo Jej Kōmmane

Jerbal in Jibāñ

Jerbal eo Ad Ñan Eok im Jimwe ko Am

Jerbal in Bwod

Unin Tōl ñan Būrookraam

Kakien ikijen an Melele Jab Duojlak

Emakūt jān Būrookraam eo

2

Kōmman ñan bōk jān National Network to End Domestic Violence (Doulol eo ñan Jibañ Kajemlok Manman) koba ippān Office on Violence Against Women (Opiji eo ej Lale Keij ko ikijen Manman Kora).

Emōj Etaale ilo Julae 2019

Wōn eo Ej Jibāñ e im Ta eo Jej Kōmmane

Wōn eo jej jibāñ e?

- Ro rej mour jān:
 - joraan in enbwin
 - kakure
 - jimjera
 - loore
- Ajiri ro nejin im/ako roej bōk eddo ier
- Jinen ako jemen im rej kōjbarok, ritōl ro an, ro rej lale juon armij eo emōj kakure im ej pād iumin 18 yiiō im ejjab juon eo emōj an bōk melim jān jikin ekkajet bwe en māke lak ian

Ta ko jemaron in lewaj?

- Kōjbarok, dik-onean jikin jokwe
- Jibāñ ikiken kalmenlakjen
- Jibāñ ikiken jaan
- Jibāñ ikiken em
- Naan in Rōjañ
- Lelak eok ñan Armij ro rej Ekkar
- Jabdewōt im kwoj lōmṇak emaroñ in jibāñ eok

Jej tomak ilo ad lewaj jerbal ko kwoj konan im aikuj. Jouj im ba ñan armij eo ej jerbal ippām ke ewōr juon jerbal eo kwoj lōmṇak jemaron in lewaj. Jenij lale joñan ad maroñ in kōba ñan e. Jej kaurok bwe jān jibāñ topar kottopar ko am.

Ewi joñan to in ad maroñ in jibāñ eok?

- Iumin 6-24 allōñ ko
- Ilo jōt keij, elaplok

Jerbal in ekar bōk jibāñ jān Grant No. 2017-TA-AX-K070 im ekar bōk nebar jān Violence Against Women Office (Opiji eo ej Jibāñ ikiken Manman Kora, OVW), U.S. Department of Justice. Lōmṇak ko, ta ko kwoj loe, im jemlok ako rōjañ rej walok ilo pepa, karōk in melele, ako mweiuk, eo im rijeje(ro) rejjab kwalōk kin wawen lale Department of Justice (Rā eo an Lale Jimwe).

Jerbal in Jibāñ

Wōn emaroñ in kōjerbale jerbal in jibāñ ko an būrookraam eo? Kwe im/ako ro kwoj lale ir.

Ñaat imaron in kōjerbale jerbal kein? Jabdewōt ien kwoj konan.

Ij ke aikuj in kōjerbale jibāñ kein im ej an būrookraam eo? Ejjab ñan jidik.

Ako ñe inij ukote lōmṇak eo aō im konan kōjerbale jerbal in jibāñ kein tokelik? Kwe im/ako ajiri ro nejum maroñ in kajitok in kōjerbale jibāñ ko ilo jabdewōt ien ilo torre eo kwoj pād. Kwoj maroñ in kelet jerbal rot ko kwoj aikuji. Kwoj maroñ in kelet naat im ewi joñan ikutkut am kōjerbale. Kwoj maroñ in kelet in jab kōjerbale ir.

Jerbal rot ko ñan jibāñ im būrookraam eo ej lewaj?

Jerbal in jibāñ ko ad ej kōba ippān:

- Jibāñ ikijen kalmenlakjen ñan eok im ajiri ro nejum
- Rōjañ: ej kwalōk ta melelein ilo būrookraam eo am (kwalōk ñan alap ro, bar jōt.)
- Būlāān in kōjbarok im mweiuk in kōjbarok ñan mweo imōm
 - Kwoj maroñ in topar rijibañ ro am ñan kōmman ako ukote jabdewōt būlāān in kōjbarok ilo jabdewōt ien. Rijibañ eo am emaroñ in jibāñ lewaj ial ñan kakōmanman būlāān in kōjbarok eo am.
- Jibāñ ikijen kalmenlakjen (ñan eok im ajiri ro nejum): (kwalōk ta eo ej kōba ippen)
- Lelak rōjañ:
- Jibāñ ikijen em
 - Jokwe ilo Juon Wōt Jukjukun pād/Jikin: Jej lewaj jikin jokwe ilo jukjukun pād, doulol, ako jemānāe (kwalōk kin jemānāe eo am)

- Jikin Jokwe eo Ej Ajej Jej lewaj jikin jokwe ilo jukjukun pād, doulol, ako jemānāe (**kwalōk kin jemānāe eo am**)
- Jibāñ im lelak ñan ial, jikin lale ajiri, kanne kōbban em, bar jōt.
- Lale eok-māke im jibāñ ikijen ejmour: ekjojj, kilāāj in jiñña, ticket in alooj pijs, bar jōt.
- Kwelak in Deloñ: Jemaroñ in topar eok ilo jabdewōt ien ilo 6-24 allōñ. Kwoj maroñ in kōnnaan kin jabdewōt kain kwoj konan ipped. Bolen ewōr am lōmṇak kin wawen am kakōmanman lak būrookraam eo ad. Bolen kwoj konan kōnnaan kin wawen ad jibāñ eok elaplok. Bolen kwoj konan kwalōk kin būlāān im kottopar ko am. Jej pād ijin ñan jabdewōt kain kwoj konan kōnnaan kake. Kwojjab aikuj in topar kij bwe kwon pād wōt ilo būrookraam eo. Ako, jej pād ijin ñan joñan ikut in am konan. Kwelak ko remaroñ in bōk jabdewōt jikin im kwoj eñjake am kōjbarok im ainemmon. Bolen emaroñ in ilo opijj ako juon jikin kōpe. Bolen emaroñ in lo mōn wia mōñā ko. Kwoj kelet. Kwoj maroñ in ukote jikin kwelak eo, awa, ako raan ñe aikuj ko am rej oktak.
- Jerbal ko an ajiri: Deļoñ ilo būrookraam in emaroñ in juon oktak eo elap ñan eok. Emaroñ in juon oktak eo elap ñan ajiri ro nejum bar. Ilo am pād ilo būrookraam eo, ajiri ro nejum remaroñ in kelet in bōk kunaer ilo būrookraam ko:
 - **Laajrak e Jerbal ko ijin:**
- **Jerbal ko jōt...**
- Jerbal ko ñan etaale men ko rekar walok: Kwoj maroñ in kōjerbale jerbal kein emaroñ in jilu allōñ lak ñan joñoul ruo allōñ elikin am emakūt. Jerbal in bar etaale ko rej oktak jān jerbal ko im kwoj bōk ilo am pād ilo Em ko Rej Oktak.

Jerbal eo Ad Ñan Eok

Rijerbal ro rej rōjañ, aolep rijerbal, im ro rej konan jerbal ewōr aer jerbal in kautej jimwe ko am āinwot in:

- **Ñan lale eok, ajiri ro nejum, menin mour ko nejum kin kautej im jimwe**

Jerbal in ekar bōk jibāñ jān Grant No. 2017-TA-AX-K070 im ekar bōk nebar jān Violence Against Women Office (Opjj eo ej Jibāñ ikijen Manman Kora, OVW), U.S. Department of Justice. Lōmṇak ko, ta ko kwoj loe, im jemlok ako rōjañ rej walok ilo pepa, karōk in melele, ako mweiuk, eo im rijeje(ro) rejjab kwalōk kin wawen lale Department of Justice (Rā eo an Lale Jimwe).

- Ñan roñjake ta eo kwoj bōk ñan kij
- Lukkun ĩomṇak jabdewōt am uak im kwoj lelak
- Ñan lale eok, ajiri ro nejum, menin mour ko nejum bwe en kōjbarok
- Ñan jibāñ kōjbarok im ejmour ilo am jibāñ lale mweo imōm.

Jouj im kwalōk tok ñan kij ñe juon armij ej kōmman jabdewōt jerbal ñan eok, ro kwoj bōk eddo ier, ako ro rej loe waj eok:

- kakure
- kakure
- loore
- jimjera
- joraan in enbwin

Jimwe ko Am:

- Ewōr am jimwe in mour anemkwoj jān kakure enbwin ilo mweo imōm. Ñe ewōr jabdewōt kain kakure enij walok ñan eok ilo mweo imōm, jemaroñ in kabbok wawen ad kalikkar kōjbarok eo am ilo am kōjbarok jikin jokwe eo am. Ñe ewōr jabdewōt ej koneek ilo būrookraam in mōn jokwe emōj an kakure, kwoj maroñ in kōnnaan ippān ritol ako juon uwaan board eo.
- Ewōr am kajur elap ñan kelet jerbal rot im jibāñ rot kwoj konan. Kwoj maroñ in bar kantūrol joñan ikkut im naat konij kōerbale jerbal kein.
- Melele ko kwoj letok ñan kij renij kōjbarok. Enij kwalōk wōt ippān melim eo am im kwalōk-kake. Kwoj maroñ in ekatak kin melele ko ilo jikin eo ej nae etan "Kakien ikijen An Melele Jab Duojlak".

Jerbal in Bwod

Ta bwod ko? Ilo jabdewōt jikin im armij rej jokwe ippān doon, aban, inepata, im naan ko remaroñ in waloñtak. Burooblem rot kein rej nae etaer

bwod. Emaroñ in walok jān juon armij ñan bar juon. Emaroñ in walok ilowaan baamle ako ippān rijerbal. Emaroñ in wōr aer kakien ako rule.

Ta eo ij maroñ in kōmmane ñe rijerbal, ro rej māke konan, ako armij ro rej jokwe im rejjab maroñ in topar aer kautej jimwe ko aō? Kwoj maroñ in kōjerbale wawen jerbal in bwod. Ej jōt buñtōn ko kwoj maroñ in loore er.

Etke ijjam aikuj in kōjerbale wawen jerbal in bwod? Ej kotlak am riboot jabdewōt am inepata. Ej kotlak an wōr ej roñ ainikiem. Im ej lewaj juon ien ñan uak e burooblem ko am.

Ewi wawen aō kwalōk bwod ko? Armij ro rej lewaj rōjañ enij kōnnaan ñan eok kin jerbal eo ilo jabdewōt ien. Renij kwalōk ñan eok kin buñtōn ko kwoj aikuj in boke.

Unin Tōl ñan Būrookraam

Jejjab pād ijin ñan kantūrol e mour eo am māke. Jejjab pād ijin ñan ekajete kelet ko am. Ako, jej kajitok bwe kwon loore unin tōl kein ilal. Ilo am kōmmane enij kōjbarok am māke lak im bobrae armij ro jōt. Enij bar jibāñ būrookraam eo topar jerbal ko iumin kakien.

Unin Tōl ñan Armij ro Rej Loe lak:

Emaroñ ke wōr ri loe lak? Ri loe lak rej ruainene ilo am pād ijin.

Ako ñe juon armij enij māke itok ñan mweo imo? Jouj im ba ñan armij ro rej rōjañ eok ilo ien eo emokaj. Jenij jerbal ñan būlāān kōjbarok ippam.

Armij rein rej loelak rej ke loore rule ko? Aet. Jej kajitok bwe ren loore ejja kakien ko wōt kake makutkut ko rejjab ekkar ñan kien kin ta ko kwoj kōmmane.

Jerbal in ekar bōk jibāñ jān Grant No. 2017-TA-AX-K070 im ekar bōk nebar jān Violence Against Women Office (Opijj eo ej Jibāñ ikijen Manman Kora, OVW), U.S. Department of Justice. Lōmṇak ko, ta ko kwoj loe, im jemlok ako rōjañ rej walok ilo pepa, karōk in melele, ako mweiuk, eo im rijeje(ro) rejjab kwalōk kin wawen lale Department of Justice (Rā eo an Lale Jimwe).

Ako ñe armij ro rej loelak rejjab loore kakien ko ikijen makutkut ko rejjab ekkar ñan kien? Jemaron in kajitok bwe ren jab rol.

Unin Tōl ñan Armij ro Rej Loe lak::

Ro uwaan mweo imo remaroñ in ke bōk jaan ñan jibāñ kolla onean jikin jokwe? Jaan ko ad rej aikuj bwe en kwe wōt im ro kwoj bōk eddo ier rej bōk jaan im jibāñ ikijen jokwe.

Wōn ro naij lale ir? Jabdewōt eo ej pedped iom kin aolepen aikuj ko aer ikijen jaan. Emaroñ in kōba ippān:

- ajiri ro kwoj lale ir aolep-ien ako jidik-wōt ien
- ro jinom im jemom re ritto ako jibum im jimaam
- emaroñ in kōba ippān ajiri ro re ritto im ewōr aer nañinmej

Jouj im kōnnaan ipped ñe ewōr am kajitok ikijen wōn ej bwinbwin ainwot juon eo ej bōk eddo in.

Ako ñe ikonan jokwe ippān bar juon armij? Emaroñ in eman. Jouj im kwalōk ñan armij eo ej rōjañ eok. Jemaroñ in kajitok ippān armij eo ej jokwe ippam bwe en kollaiki jimetan in reen eo. Kinke jaan ko ad rej kollaiki wōt kwe im ro kwoj bōk eddo i er.

Jouj im kwalōk tok jabdewōt lōmṇak im emaroñ in wōr am kin unin tōl kein. Jej remaanwaj wōt kin wawen kakōmanman būrookraam eo ad.

Kakien ikijen an Melele Jab Duojlak

Melele ko aō rej ke eman wōt ñan aer pād ippam? Jej mōnōnō ilo ad kōjbarok melele ko am bwe ren jab duojlak.

Ij ke aikuj in lukkun in bar lale ikijen melele ko rej ajeeded? Jej kajitok bwe kwon jab kwalōk melele ko ippān armij ro naboj in būrookraam eo. Jouj im kajeoñ in jab kōnnaan kin mour ko an ro jōt ilo būrookraam eo. Jouj im kajeoñ in jab kwalōk melele ko im remaroñ in kwalōk kin juon armij im ejjab pād ilo būrookraam eo.

Kwonij ke kwalōk ako bar lale ta ko ij ba ñan eok? Jenij kōjbarok am māke lak im bwe en jab duojlak jabdewōt melele ilo eloñ wawen. Melele ko kwoj kwalōk ippān rijerbal reban bar walok ako ajeeded ilo an ejelok melim jān eok.

Melele rot ko kwoj kōjbarok ilo pepa eo am? Jej aini jidik wōt melele ilo pepa ko am ilo ad maroñ. Jej kōmmane ñan kōjbarok am māke lak.

Imaroñ ke lale ta ko lowaan pepa eo aō? Kwoj maroñ in riit am pepa ako kajitok juon kape ilo jabdewōt ien.

Ewōr ke joñan to in ñan an jab duojlak jabdewōt? Aet, ewōr jejjo.

- Jōt ien juon ortar jān jikin ekkajet ako kakien jān aeloñ eo emaroñ in aikuj ad kwalōk waj melele.
- Ilo aeloñ in, ewōr _____ jenolok(ko) ñan an jab duojlak, pedped ion kakien an aeloñ eo.
 - Jinion ej ijo juon ortar in jikin ekkajet ej pād ie. **(kwalōk ñan jikin agency im ortar kakien jān jikin ekkajet ijin)**
 - Kein karuo ej riboot aurok. **Aurok ej melelein aikuj jān kakien.**
Lale: Ejjab aolep rijbañ rej aikuj in riboot. Jouj im jaak, im kobaiki jabdewōt kajin aurok kin riboot aurok ijin.
 - Kajilu ej aikuj ko ad ikijen riboot. Jikin Jibāñ kin jaan ko renij kajitok bwe jen lelak riboot kin melele ko ejelok etaer (yiiō, ñe emaan ako kora, ia eo ej itok jān e, bar jōt.) Jeban kwalōk melele ko rej kwalōk kin eok. Ewōr am jimwe ñan jab uak kajitok kin yiiō, ñe emaan ako kora, jikin eo ej itok jān e, bar jōt.

Emaküt jān Būrookraam eo

Ako ſe ikonan emaküt jān būrookraam eo? Ewōr am jimwe in emaküt ilo jabdewōt ien.

Ij ke aikuj in pād wōt ilo būrookraam eo ſan 24 allōñ? Jab. Kwoj kelet joñan aitok in am pād.

Ako ſe ij eñjake aō bojjak in emaküt? Kwalōk ſan armij eo ej rōjañ ſe kwoj eñjake am bojjak. Remaroñ in jibāñ eok kin jabdewōt kain im ej epāāke emaküt. Ej kōba ippān onean emaküt, wia jōt mwieuk ſan em, im bar jōt kain.

Ta eo enij walok ſe inij kelet in emaküt? Kwoj maroñ in bōk lak ſan 12 allōñ in lale-tokelik. Jerbal in lale-tokelik ej kōba ippān ako ejjab ſan joñan: rōjañ, lale keij, im jibāñ ikijen kalmenlakjen.

Ako ſe ewōr aō burooblem ippān juon armij ako kakien ilo aō pād ilo būrookraam eo? Ilo jabdewōt jikin im armij rej jokwe ippān doon, aban, inepata, im naan ko remaroñ in waloñtak. Jejelal im melele kake. Ewōr ad wawen jerbal emōj an bōk jikin ſan uak burooblem ko. Kwoj maroñ in riit elaplok kake ilo jikin eo nae etan "Jerbal in Bwod."

Inij ke kajitok in emaküt ſe ewōr aō burooblem ilo būrookraam eo?

Ako ſe ejako jibāñ ikijen em? Jenij kajeon in aolep ien uak burooblem ped ikijen buñtōn kein. Jenij kelet in aolep ien uak burooblem ped ikijen keij-ion-keij. Jenij likit ilo lōmñak kin aikuj ko am rej jenolok, kein jibañ, im inepata.

Kwe maroñ ke kajitok bwe in emaküt jān būrookraam eo? Ewōr wōt jōt unin kin ad nej kajitok bwe kwon emaküt.

- Kamijak/Mwil in Kakworkwor: Jej kajitok bwe kwon jab kakwor ilo kenono ako enbwin ako kamijak jabdewōt bar armij ilo būrookraam, ro kwoj bōk eddo i er, ako rijerbal im ro rej māke konan jibāñ.
- Makutkut ko rejjab Loore Kien Jej kajitok bwe kwon jab bōk kunam ilo jabdewōt ian im jabdewōt makutkut im kwoj pād ilo būrookraam in.

Ta eo enij walok ñe inij kamijako ako kakwor juon armij? Ta eo enij walok ñe inij kōmmane juon men eo ejjab ekkar ñan kein? Jemaron in kajitok bwe kwon emaküt jān būrookraam eo. Bar juon alen, jej kejatdikdik bwe en jab walok, im jej kalimur in jerbal ippam.

Ta eo enij walok ñe emōj kajitok bwe in emaküt jān būrookraam eo? Jenij jibāñ eok bukot bar juon em. Jenij bar jibāñ kin onean emaküt. Bar juon alen, jej kejatdikdik bwe en jab walok, im jej kalimur in jerbal ippam.

Ako ñe ewōr inepata ikijen kōjbarok ako kauwōtata? Jenij topar eok ilo ien eo emōkajtata kin buñtōn ko jōt.

Nōmba in Telebon Eurok im Wawen Tobar

Doulol

- [Doulol] Lain in Jibāñ/24-awa lain:
 - Etam:
 - Telebon:
 - Email:
- Boj in Jikin Jokwe eo
 - Etam:
 - Telebon:
 - Email:
- Ritōl eo an Jikin Jokwe eo
 - Etam:
 - Telebon:
 - Email:
- Rijerbal eo Kein Kauro Iloñ
 - Etam:
 - Telebon:
 - Email:

Epāāke Jikin Jokwe

- Kakaal jabdewot joraan
 - Telebon
 - Email
- Alap
 - Telebon
 - Email

Jukjukun pād Kein Jibāñ ko

Ñe ewōr emōjōnji kurlok: 9-1-1

Ejjab-Emōjōnji Rā eo an Policeman

[Bor jōt?]

Jerbal in ekar bōk jibāñ jān Grant No. 2017-TA-AX-K070 im ekar bōk nebar jān Violence Against Women Office (Opijj eo ej Jibāñ ikijen Manman Kora, OVW), U.S. Department of Justice. Lōmṇak ko, ta ko kwoj loe, im jemlok ako rōjañ rej walok ilo pepa, karōk in melele, ako mweiuk, eo im rijeje(ro) rejjab kwalōk kin wawen lale Department of Justice (Rā eo an Lale Jimwe).